

BESZÁMOLÓ A KÖZÉP-EURÓPAI GEOFIZIKAI EGYESÜLETEK VEZETŐINEK ELSŐ TALÁLKOZÓJÁRÓL

A Magyar Geofizikusok Egyesülete 1996. szeptember 8–11. között rendezte meg a közép-európai geofizikai egyesületek vezetőinek első találkozóját. A találkozón a következő külföldi kollégák vettek részt:

Ausztria — Karl MILLAHN (Leobeni Egyetem, a Geofizikai Tanszék vezetője),

Horvátország — Miljenko RUKAVINA (Horvát Geológiai Társaság, a Geofizikai Részleg vezetője), Darko TOMAŠIĆ (Horvát Geológiai Társaság)

Cseh Köztársaság — Lubomir POSPIŠIL (a Cseh Alkalmazott Geofizikusok Egyesülete elnökségi tagja, főszerkesztő),

Oldřich NOVOTNY (a Cseh Matematikusok és Fizikusok Uniója Geofizikai Szekciója, alelnök)

Magyarország — ORMOS Tamás (az MGE elnöke), KÉSMÁRKY István (az MGE második alelnöke), SZARKA László (az MGE nemzetközi ügyeinek felelőse),

ALMÁR Iván (a Magyar Asztronautikai Társaság elnöke)

Románia — Constantin S. SAVA (Román Geofizikai Társaság, a Publikációs és Szimpóziumi Bizottság vezetője)

Szlovákia — Vojtech GAJDOŠ (a Szlovák Geofizikusok Egyesületének elnöke)

Szlovénia — Bojan URAN (Geodéziai és Geofizikai Egyesület, az IUGG Nemzeti Bizottságában második főtítkárhelyettes)

Jugoszlávia — Miroslav STARCEVIĆ (a Szerbiai Geológus-mérnökök és Műszaki Szakemberek Egyesülete, a Geofizikai Kutatási Társaság titkára)

Ukrajna — Anatolij TOLKUNOV (az Ukrgeofizika vezérigazgatója)

A. Ju. ZEYKAN (az Ukrgeofizika igazgatóhelyettese)

Mickola (N. K.) KIVSIK (UNGA Társaság, akadémikus).

A rendezvény az *American Geophysical Union* (AGU) anyagi támogatásával jött létre. Az AGU képviselőiben Fred SPILHAUS (ügyvezető igazgató) és Judy HOLOVIAK (publikációs igazgató) vett részt a találkozón.

Az összefoglaló fő céljai a következők voltak:

- tudni egymásról, saját tapasztalatainkkal segíteni egymásnak,
- képesnek lenni közös érdekeinket kifejezni és a jövőben közösen tevékenykedni,
- bemutatni egymásnak a régió geofizikusainak fiatal generációját.

A találkozóra szeptember 8–11. között került sor Budapesten, színhelye az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet vendégháza volt. 8-án este a bemutatkozó baráti találkozón a vendégeket pezsgővel fogadta

SZARKA László, Darko TOMAŠIĆ, Miljenko RUKAVINA, Miroslav STARCEVIĆ, BOTH Előd (Magyar Asztronautikai Társaság), Bojan URAN, TÁBORSZKI Gyula (MOL Rt.)

Lubomir POSPIŠIL, Vojtech GAJDOŠ, Karl MILLAHN, Oldřich NOVOTNY, Fred SPILHAUS, Judy HOLOVIAK, Constantin SAVA, KÉSMÁRKY István

FARKAS István, a Magyar Geológiai Szolgálat főigazgatója és BODOKY Tamás, az ELGI igazgatója.

A hivatalos megbeszélésekről a résztvevők az alábbi *Jelentést* adták ki:

**»Jelentés a közép-európai geofizikai egyesületek összejöveteléről
Budapest, 1996. szeptember 8–11.**

I. A közép-európai geofizikai egyesületek jelenlegi helyzetének áttekintése (a képviselők ezen összejövetelen elhangzott szóbeli beszámolóik alapján) rövidesen meg fog jelenni a Magyar Geofizikában. Minden egyesületet arra kérünk, hogy amennyiben lehetséges, küldjenek írásos anyagot (legfeljebb két oldalt) a Magyar Geofizikusok Egyesületének címére 1996. október 15. előtt.

II. A különböző témákról folytatott megbeszéléseket az alábbiakban lehet összegezni:

Oktatás

Legalább három, nagy érdeklődésre számot tartó terület van:

a) Egyetemi hallgatók gyakorlata

A résztvevők hangsúlyozták, hogy a geofizikusoknak nemzetközi környezetben kell dolgozniuk. Karl MILLAHN elvállalta, hogy összehangolja a hallgatók nyári terepi gyakorlatát. Az ajánlatokat és kéréseket hozzá kell továbbítani.

b) Továbbképzések

Különböző vállalatok és intézmények részéről határozott igény van elfogadható költségű (rendszerint 3–5 napos) továbbképző tanfolyamokra. A mérsékelt szállásköltségek és rövid utazási távolságok

alapvető fontosságúak ahhoz, hogy a hivatásos szervezetekénél alacsonyabbak legyenek a tanfolyami díjak. KÉSMÁRKY István fog két anyagot elkészíteni valamennyi egyesületi folyóiratban való közlés céljából:

- A szakemberekhez intézett felkérést, hogy készítsenek elő és ajánljanak tanfolyamokat időszzerű témákról, amelyek a geofizika különböző területeinek helyzetét tükrözik. Kérjük az egyesületeket, hogy adjanak előrejelzést tagjaik jelentkezéséről.
- A különböző geofizikai egyesületekhez, vállalatokhoz és intézményekhez címzett felkérés arra, hogy javasoljanak témákat, amelyeket megfelelőnek találnak a továbbképzés számára. Ennek összehangolását Miroslav STARCEVIĆ vállalta.

c) Egyetemi tantervek cseréje

Összehangolja: Karl MILLAHN. Hozzájárulást minden oldaltól várunk.

Általános geofizika és elméleti kutatás

Országainkban az általános tendencián (a tudományok megbecsülésének általános csökkenése) túl a piacgazdaságba való átmenet ezen éveit is nagyon kedvezőtlen körülményeket teremtettek az általános geofizikai kutatás számára. A szilárd földdel foglalkozó tudományok sokkal nemzetibb tudományok, mint a többi természettudomány és nincsenek mindig nemzetközileg elismert eredményeik. A geofizikai eredményeket nem lehet megítélni csupán az „impact factor” alapján, a földtudományok belső sajátosságai miatt. Az elméleti geofizikai kutatást fenn kell tartani a régióban. A nemzeti adatbázisok

közös használatán alapuló közös projekteket különösen üdvözlénk a résztvevők.

A közvélemény tájékoztatása

A geofizika, mint a földtudományok része, életfontosságú a nemzet jóléte szempontjából. A közvéleményt és a döntéshozókat meg kell győzni arról, hogy a teljes környezet (a víz és más természeti erőforrások, a talaj termőképességének megtartása, természeti veszélyek, éghajlat-változások stb.) megértése nélkül nincs jövő.

Szabályos időközönként újságcikkek, előadások, ismertetők a TV-ben, a rádióban szükségesek a geofizika népszerűsítéséhez. Országaink lelkes kollégái között együttműködésre van szükség. Annak érdekében, hogy a geofizikát népszerűbbé tegyük, még a természeti katasztrófák által nyújtott lehetőségeket is ki kell használnunk. Az áltudományok elleni harcot nem lehet korrekt, de unalmas módon megvívni. A közvélemény jobban szereti az érdekes látványosságokat.

Folyóiratok

Országainkban számos geofizikai szakfolyóirat van, de nemzetközileg egyik sem igazán elismert. Az összefoglaló javasolja minden geofizikai egyesület nemzeti bizottságának, hogy vitassák meg és dolgozzák ki egy új, közös geofizikai folyóirat elindításának ötletét. Ennek a folyóiratnak évenként 2–4–6 száma lehetne. Ez a megoldás sokkal kisebb anyagi támogatást igényelne az egyes egyesületektől, mint bármilyen más, elszigetelt próbálkozás. Minden egyes számot egy egyesület szerkesztene, vagy az egyesületek egy kis csoportja.

A szerkesztőbizottság az egyesületek képviselőiből állna. Nem javasoljuk a folyóirat tárgykörének szűkítését sem az alkalmazott, sem az általános geofizika irányában. A kéziratokat digitális formában is le kellene adni (ASCII file vagy a LATEX javasolható) és lektorálni kellene. A folyóiratot ott kellene kinyomtatni, ahol a költségek a legkisebbek.

Annak érdekében, hogy egy jó impact factort lehessen elérni a széleskörű terjesztés (Európán kívül) és egy elektronikus változat is fontos lenne. Legyen ez egy tisztán tudományos folyóirat vagy folyóirat és hírlevél keveréke? A címre („Central European Geophysics“?), emblémára vonatkozó vagy bármilyen más javaslatot Lubomir POSPIŠILnek kell elküldeni. A nemzeti bizottságok hivatalos döntése elengedhetetlen.

A kommunikáció műszaki alapja

Melegen javasoljuk az egyesületeknek, hogy készítsenek WWW honlapot. Az egyesületekre vonatkozó minden információ és a hírek így könnyen eljuttathatók a világ minden részére. ORMOS Tamás felírja valamennyi résztvevő E-mail és WWW címét a Magyar Geofizikusok Egyesületének honlapjára, az American Geophysical Union elérési útvonalával együtt. Az elektronikus postát javasoljuk a mindennapi érintkezésre. Javasoljuk, hogy minden általános érdeklődésre számot tartó elektronikus postai üzenetet kapjon meg minden résztvevő. Minden változást és új címet ORMOS Tamásnak kell megküldeni (ormos@gf02.geof.uni-miskolc.hu).

Jövőbeni közös tevékenység

Miután sok területen fedeztünk fel közös érdekeket, hasznosnak tűnik, hogy a jövőben rendszeresen legyenek közös tevékenységek. Bár különböző vélemények voltak valamiféle hivatalos keret megteremtésének azonnali szükségességéről, a jövőben az úgynevezett Közép-Európai Geofizikai Fórum (Central European Geophysical Forum) létrehozása látszik az együttműködés legmegfelelőbb formájának. Egy-két évnél nem hivatalos együttműködés után meglátjuk, érdemes-e továbbhaladni ebben az irányban. A tervezett Fórum nyitott lesz mind földrajzi értelemben, mind a szakterületeket illetően. (Más országokat, mint Lengyelország, Bulgária, értesíteni kell szándékunkról). A lehetséges támogatási forrásokat (például a PACE) meg kell vizsgálni.

Tevékenységünket további világméretű összefogások részeként kell végeznünk (1997 Strasbourg, 1998 San Francisco, 1999 Birmingham).

Ilyen összefogásokat évente lehetne tartani (Magyarországon, a Cseh Köztársaságban vagy Romániában?).

Közös kiütemetések ötlete is felmerült.

Záró megjegyzések

Az összefoglaló után merült fel az a fontos kérdés, hogy a jövőben hol és mikor szervezzünk találkozókot. 1997-ben a képviselők könnyen találkozhatnak Bécsben, az EGS éves találkozója alatt, és 1998-ban talán Bukarestben, az SEG által támogatott nagy nemzetközi konferencia alatt. Lehetséges utazási támogatások felkutatását már megkezdték a magyar és osztrák kollégák.

A résztvevőket bátorítjuk, hogy saját megjegyzéseiket fűzzék hozzá ehhez a jelentéshez. A nemzeti bizottságokat arra kérjük, hogy vitassanak meg minden kérdést és megjegyzéseiket küldjék el minden

résztevő egyesületnek. Ha ezeket a megjegyzéseket és további javaslatokat megküldik a Magyar Geofizikusok Egyesületének, az első összejövetel szervezői

(lásd alább) készek arra, hogy a dolgokat „mozgásban tartsák”.«

Tóth Lajos

BODOKY Tamás bemutatja az ELGI-t

TÓTH GÉZA EMLÉKTÁBLÁJÁNAK LELEPLEZÉSE

TÓTH Gézának, a Magyar Geofizikusok Egyesülete mindenki számára becsült tagjának, az Országos Meteorológiai Intézet egykori igazgatójának emlékét megőrkítő tábla avatására 1996. szeptember 30-án került sor Budapesten, a Margit krt. 56. szám alatt, ahol TÓTH Géza élt. A magyar meteorológusok nevében dr. AMBRÓZY Pál, a Magyar Meteorológiai Társaság elnöke, a magyar geofizikusok képviseletében dr. ORMOS Tamás, a Magyar Geofizikusok Egyesületének elnöke tartott rövid megemlékezést. A beszédek után a meteorológusok nevében dr. MERSICH Iván, az Országos Meteorológiai Szolgálat elnöke, a geofizikusok nevében dr. ORMOS Tamás helyezte el a koszorúkat.